

1911/291 2. oldal
Kiegyezésből

DEBRECENI FÜGGETLEN VÁS.
1911/194 sz.
Híradó

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . 1 kor. Egy hóra. . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Piac-utca 49. szám.

Ütközet előtt.

Berzeviczy holnap mond le.

A képviselőházban ma feszült érdeklődéssel várta mindenki azt a politikai fordulatot, amelyet *Berzeviczy* Albert elnöknek lemondása nyitott volna meg. — A képviselők majdnem mindnyájan megjelentek az ülésen s már annak idején látszott, hogy mindenki valami nagy dologra készült el.

Ez a nagy dolog azonban — *Berzeviczy* Albert lemondása — nem következett be. A politikai nagy esemény eltolódott máról, de csak nagyon rövid időre, *holnapra*, mert nincsen kilátás arra, hogy a béketárgyalások, a melyekről még egyesek szeretnek beszélni, huszonnégy óra alatt békére fognak vezetni, amikor heteken át a kormány és a többség részéről megnyilatkozott legjobb akarat mellett heteken át folytatott tárgyalásokkal sem sikerült megteremteni olyan alapot, amelyen a béke felépülhetett volna. A mai békereményéseket táplálta még *Kossuth* Ferenc indítványa, amellyel egy bizottság kiküldését kívánta; ezek a reményések azonban csakhamar szétfoszlottak.

Ma már kétségtelen, hogy minden reménykedés hiábavaló, mert egyrésztől *Justh* Gyula egy vonalnyit sem akar eltérni eddig követett rideg magatartásából, másrészt pedig a munkapárt ma már a leghatározottabban ragaszkodik ahhoz, hogy minden áron rend legyen. Erre vall *Tisza* István grófnak egyik erélyes nyilatkozata, amelyet *Andrássy* Gyula gróf eljárására tett. Mindenki bizonyosnak tartja, hogy a máról elmaradt lemondás holnap fog bekövetkezni és pedig most már úgy, hogy ütközetre kerül a dolog a két tábor között. A többség és az ellenzék úgy is vonult föl ma. A többség elszántan, élénk harci kedvvel, az ellenzék pedig — amint legálább ők hangoztatták — elkészülve az elnökválasztás megobstruálására. Egyszóval úgy vonultak fel, mint harc előtt a katonák.

Az ellenzék különben erős érdeklődéssel és feszülten figyelt az ülés előtt minden mozanatra, mert tudta, hogy a történelmi pillanatot a hónapok óta tartó terrornál egyszerre véget fog vetni s letöri az obstrukciót és vele az ellenzékét. Ez a pillanat pedig már közel van. A mai hangulatból kétségtelenül megállapítható, hogy a munkapárt elszántan s visszafordulás nélkül teszi azt, amit *Tisza* István gr. ma a folyosón mondott:

— Megy előre.
A mai politikai eseményekről fővárosi tudósítónk ezeket jelenti:

Az utolsó tanácskozások.

Vasárnap délelőtt tíz óraker *Berzeviczy* Albert házelnök szobájában tanácskozása ült össze az elnökség három tagja, megállapítandó további magatartásukat. A két alelnök rábeszélési igyekezett *Berzeviczy*t, hogy maradjon meg elnöki tisztében, de *Berzeviczy* hajthatatlan maradt. Háromnegyed tizenkettőkor *Návay* Lajos el is távozott, *Kabós* Ferenc pedig a könyvtárszobába ment, ahol *Justh* Gyula várakozott reá. *Kabós* folytatta *Justh*tal szombatn megkezdett tárgyalását, amely szerint a hét három napján a költségvetést, másik három napján pedig a véderőjavaslatot tárgyalná a képviselőház. *Justh* ragaszkodott a választójogi reform elsőbbségéhez, mire *Kabós* közölte vele, hogy erről szó sem lehet és a béketárgyalást ez-

zel befejezettnek kell tekintenie. *Justh* távozott, *Berzeviczy* és *Kabós* pedig a miniszterelnökségre hajtottak.

A miniszterelnöki palotában már várta a képviselőház elnökségét *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Hazai* Samu honvédelmi miniszter *Zichy* János gróf közoktatásügyi miniszter és a munkapárt vezetősége nevében *Dániel* Gábor, *Tisza* István gróf, és *Vojnits* István báró. A jelenlevők délelőtt tizenegy órától délután háromig tanácskoztak és hir szerint *Kabós* Ferenc jelentést tett a *Justh*-féle tárgyalásokról. A tanácskozáson egyértelműleg megállapodtak abban, hogy a parlament munkásságának fentartása az ellenzékkel karöltve nem lehetséges, tehát más módon kell normális viszonyok létesítéséről gondoskodni.

A nemzeti munkapárt csatasorban.

— A miniszterelnök beszéde. —

A nemzeti munkapárt tagjai tegnap este nyolc óraker rendkívül nagy számban gyűltek össze a párt klubhelyiségében, hogy meghallgassák a miniszterelnök nyilatkozatát a helyzetről, illetve a bekövetkezendő eseményekről. Nyolc óra után tíz perccel a tanácskozó szobából bevonultak a nagyterembe a kabinet tagjai, akiket a párt tüntető ovációkkal fogadott. *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök az emelvényre lépett s a következőket mondta:

— Tisztelt barátaim! Tulaidonképpen nem értekezletről van szó. Miatán azonban külön-külön nem beszélhetek mindenkivel, ezen az uton óhajtalak benneteket informálni. Amint tudjátok, egy hosszú parlamenti küzdelem után vagyunk, amely részünkről — az igaz — nem annyira küzdelem, mint inkább *türelempróba* volt. Egy idő óta mindenféle megoldási mód került szóba, amelyeknek az lett volna a célja, hogy biztosítsa a parlament normális működését.

A tárgyalások ott hiusultak meg, hogy

Az öreg leány.

Irta: VÉCSEINÉ-JANKOVICH LUJZA.

Szeniceyék kerti multságán a házaszszyony egyszer csak gyengéden megérintette unokaöccse karját:

— Irma kisasszony szeretne veled megismerkedni. Jer, majd bemutatlak.

A másik pillanatban már *Kalmár* Józsi szertartásosan hajlott meg egy öreg dáma előtt.

— Nem veszi rossz néven, hogy a magam számára foglalom le néhány pillanatát? — kérdezte az öreg leány kellemesen csengő hangon, miközben kezét nyújtotta a fiatalembernek.

Kalmár nem felelt mindjárt. Valami sajátos elfogódást érzett ennek a nőnek a közelében, kinek a létezéséről ezelőtt néhány órával még mitsem tudott és akit minden valószínűség szerint nem fog többé látni, mert csak rövid időre jött e kis városba, rokonai látogatására. Érezte, hogy *Irma* kisasszonnyal szemben ő, a gyermek-ifjú, az izléstelenség vádjánálkül, semmi banális bókkal elő nem állhat. Nem is vitte volna rá a lelke, látván e jószágos fonnyadt arcot, szomorú tekintetű szemeket.

Irma kisasszony kedves öreg leány és én hálával tartozom *Gizella* tantenak, hogy bemutatott neki, — konstátálta magában, miköz-

ben tiszteletteljesen helyet foglalt mellett a festett padon.

Egy óriási platán terjesztette szét üde leveleit *Irma* kisasszony ezüst hajkoronás feje fölött és *Kalmár* Józsinak nem is volt olyan nagy képzelő tehetségre szüksége, hogy maga előtt lássa ezt a gyengéd, sugár teremtést, mint viruló fiatal leányt, aki lényének ellenállhatlan varázsával mágnásként vonzotta magához az embereket.

— Tudja, miért kérttem magamhoz?

— Fogalmam sincs róla. — mondta őszintén a fiatal gyerek, — mindazonáltal hódolat-teljesen várom parancsait.

Irma kisasszony elpirult. Isten bizony, olyan igazán és édesen, amint elpirulhatott tizenhat éves korában, mikor valami reitett gondolat kergette a vért hamvas arcocskájába.

— Csodálkozni fog, ha megmondom az okát: abban a pillanatban, mikor a kertbe lépett és én ránéztem, megkapott a nagy hasonlatosság ön és *Szalontay* Gábor között.

— *Szalontay* Gábor?! — kiáltott meglepetve az ifjú. — Szegény boldogult nagybátyám. Nagyságod ismerte őt?

— Völegényem volt.

— Völegénye?! — De hát . . . Istenem, mily meglepő. Én nem hallottam a családunkban az ön nevét említeni. Pedig, ha olyan közel állottak egymáshoz . . .

Irma kisasszony ráemelte könyvtől fényes

szemeit, melyekben ott vibrált a rég szertozsoltott édes leányálom reflexe.

— Ha türelmesen végig hallgat, elmondom az esetet. Nem gondolja, milyen megkönnyebbüléstszerez, ha legalábbbegyik hozzátartozója előtt állhatok tisztán; ha az tudni fogja, hogy a kérlelhetetlen körülmények folytán szakadtam el tőle, nem pedig amint ő hitte, az én hűtlenségem mérgezte meg fiatal életét.

— Szegény leány voltam — kezdte *Irma* kisasszony rövid szünet után — de most már szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy a mellett nagyon szép. Az édesanyám, az Isten nyugtassa haló porában, ami egész jövőendő életünket erre az én szépségemre építette föl. Fantasztikus terveket szőtt és mohón kapott minden olyan történeten, akár a való élet szolgáltatta azt, akár valami regényből jutott hozzá, amely a kiválóan szép leányok boldogulását aposztrofálta. S így éldegéltünk egy ismeretlen szép jövőnek, mialatt behunyt szemekkel álmodozva haladtunk el a sivár jelen mellett, amely alig-alig létezett számunkra, mikor egyszer, épen így, egy nyári multságon *Szalontay* Gáborral megismerkedtem. Amint rám nézett, egy pillanat alatt összemolott lelkemben minden mesterségesen fölépített légvár. Tudtam, hogy ő az a királyfiú, akire mindeztideig vártam, ha egész birodalma nem áll is többől, amennyit az eszével és a

egy *propozíció se merült fel, melynél kilátás nyílt volna arra, hogy a helyzet kibonyolítására vezessen* és alapot adjon arra, hogy az összes ellenzéki pártok közreműködésével legyen megtalálható a kivezető út. — Most az utolsó percben is felszínre került *egy újabb propozíció*, melyet mi kötelességszerűleg — nem akarván könnyelműen elárni — komolyan megfontoltunk és meg gondoltunk. Én nem bocsátkozom ezuttal a dolgok részletezésébe, csak annyit akarok mondani, hogy *ezeket a propozíciókat nem lehetett elfogadni.*

Bármennyire szerettük volna az ország ügyeit békésen rendezni annak a felelősségnek a tudatában, amellyel nemcsak a pártnak, de az országnak is tartozunk, nem voltunk abban a helyzetben, hogy ezeket a propozíciókat vállaljuk. *Nem riadhatunk vissza tehát oly ut választásától, mely meggyőződésünk szerint sikerre fog vezetni.* A helyzet tehát az, hogy *szabadok* vagyunk és minden párt teheti azt, amit jónak lát.

A miniszterelnök szavait frenetikus taps és zaj követte. Nagyon sokan a harc bejelentését nem „*eljen*” hanem „*hála Istennek*” kiáltással fogadták. Általánosan az volt a vélemény, hogy a kormány mind önmagának, mind a pártnak tartozott azzal a megoldási móddal és sokan rámutattak azokra a rendkívüli kedvező esélyekre, amelyekkel a harc megkezdődik.

A klubban egész este zajos volt a hangulat. A miniszterelnök, Tisza István gróf és a pártvezetőség több tagja nagy csoporttól körülvéve később együtt vacsorázott.

A képviselőház ülése.

A kormánypárt is, az ellenzék is rendkívül nagy számmal vonult fel a képviselőház mai ülésére, amelyről szóló tudósításunk itt következik:

Kabós Ferenc elnök megnyitja az ülést. A jegyzőkönyvet türelmetlenül hallgatják. Feltűnt, hogy a miniszterek nincsenek jelen. Lukács László pénzügyminiszter és Zichy János gróf kultuszminiszter, akik benn voltak az ülésteremben, szintén kimentek.

Az elnök bejelenti Békésmegye, Miskolc, Ugocsa, Esztergom, kérvényét különböző ügyekben s megteszi szokásos indítványát, hogy a megfelelő bizottságokhoz utasítsanak.

Abrahám Dezső a jobb oldal gunyos felkiáltása közt szintén megteszi szokásos ellenindítványát a névszerinti szavazásokra

és azoknak holnapra halasztására vonatkozólag.

Az elnök ezt határozatilag kimondja és egyuttal jelenti:

— Most pedig áttérünk a napirend első pontjára, a névszerinti szavazásra. (Általános meglepetés.)

Az elnök kihuzza az urnából az „M” beütést s az ülést öt percre felfüggeszti.

Miért maradt el a lemondás?

A képviselők nagy zaj között tódulnak ki a folyosóra, a karzat csaldódtan izgett-mozgott. — Mindenki a váratlan fordulat iránt érdeklődött, melynek csakhamar meglett a magyarázata. Kossuth Ferenc ugyanis az utolsó percben egy közvetítő indítványt adott át a miniszterelnöknek, mely arról szól, hogy a képviselőház küldjön ki egy 24 tagú vegyes bizottságot a béketárgyalások folytatására. Addig tehát, míg a fölött döntenek, fegyverszünet állott be.

Tizenegy órákor megkezdődött a névszerinti szavazás s folty az ülés végéig.

A szavazásokban nagyon kevesen vettek részt, annál élénkebb volt az élet a folyosókon. Noha mindenki ismerte már Kossuth indítványát, mégis az a vélemény került felül, hogy nem a Kossuth indítványa miatt maradt el a mai napra várt szenzáció, hanem az a körülmény kisleltette az elnök lemondását, hogy a munkapárton az elnök választás napirendre tüzésének a módjában alakult még ki egységes vélemény.

A munkapárti folyosón azt beszélték, hogy Berzeviczy levelet intéz Návay Lajoshoz, melyben bejelenti az elnöki állásról való lemondását. Návay a Ház holnapi ülésén fogja ezt a levelet felolvasni. Tegnap este a munkapárton bizalmas tanácskozás volt Tisza István gróf, a miniszterelnök és a két alelnök között, hogy megalapítsák az elnökség magatartását Berzeviczy levelének felolvasása után. Tisza azt kívánta, hogy Návay nyomban a levél felolvasása után indítványozza, hogy a képviselőház másiapi (szerdai) ülésének napirendjére tüzzék ki az elnökválasztást.

Ezzel szemben a kormány álláspontja az volt, hogy az elnöklő alelnök Berzeviczy levelének előterjesztése után ne tegyen semmiféle előterjesztést, hanem az ülés végén, a napirend megállapításánál javasolja, hogy a következő ülés napirendjére tüzzék ki az elnökválasztást. A házszabályok szerint

ugyanis a napirendi indítványhoz csak négy szónok szólhat fel és azután a Ház egy-szeri szavazással rönt.

Mikor az ellenzék erről a tervről értesült, nyomban abban álapodott meg, hogy ha Návay ilyen indítványt tesz, akkor ok a házszabályokhoz fognak szólásra jelentkezni és kihúzzák az ülést hajnalig. Minthogy a hajnal már a következő naphoz s. it, erre a napra pedig ülés szabályszerűen detve nem volt, tehát nem is lehet ülést tart. így azután a képviselőház kénytelen volna szétszítani anélkül, hogy kitűzhetnék volna napirendre az elnökválasztást. Az ellenzék azután ezt a taktikát folytata volna a következő napokon is.

A kormány ezért megváltoztatta a tervét. Ma délelőtt a képviselőházban miniszteri tanácskozás volt, melyben résztvett Tisza István gróf és a két alelnök is. Abban történt megállapodás, hogy ha holnap Návay bejelenti az elnök lemondását, úgy meg fogják engedni, hogy az ellenzék a lemondás felett vitát indítson meg. Ezt ma todatták az ellenzékkel is, hogy megnyugtassák arról, hogy az elnökség nem óhajt házszabályellenes taktikát követni

Tisza és Andrassy vitája.

A folyosókon mindenféle izgalmas viták folytak. Egy csoportban Tisza István gróf és Andrassy Gyula gróf között szenvedélyes hangú vitaközös támadt. Tisza azt fejtegette, hogy nem lehet tovább húzni a béketárgyalásokat, mert az ellenzék játékot csinált a békeakcióból is. Andrassy türelmet prédikált, amire Tisza így felelt:

— Ugyan kérlek, te beszélsz, hisz *te vitáted romlásba az országot.* Te neked legkevesebb jogod van arra, hogy ilyen kijelentéseket tégy.

— Nem sajnálom, amit tettem. A házszabályokhoz nem szabad nyulni s éppen ezért én *a magam részéről minden telhető erővel meg fogom akadályozni az elnökválasztást.* Értelmetlennek tartom, hogy te elótáncosnak adod magad a házszabály erőszakos magyarázásához. Elismerem, hogy a revízió szükséges, de erőszak utján és esetleg revolverlövés árán nem.

— Tisza István gróf: Ezekkel a házszabályokkal nem lehet dolgozni. — Csodálom,

munkabíró kezével hódít meg magának. Fialok voltunk mind a kettőn, szívünkben a szeretet tündérkertje, hogyne vártunk volna egymásra akármeddig is.

Az édesanyámnak persze nem tetszett ez az összeköttetés. Ő szerinte Szalontay Gábor nem nyújtotta azt a garanciát, mit ő álombeli vejétől megkövetelt. Nem igen szólt ellene, mert tudta, hogy hiába lett volna, de én éreztem, hogy jelentéktelen gyermekidilnek tartja az egészet, mely az első komoly kérés fölléptével úgy is nyom nélkül elenyészik. Édesanyám részéről ez a lekicsinyelő semmibevevés mód nélkül sértette Gáborom büszke, a túlzásig érzékeny lelkét.

Én tudom csak, hogy milyen harcot kellett vívnom vele sokszor, hogy ki ne törjön. Csupa vergődés volt akkoriban az élete. Sokszor elhatározta, hogy elmegy messzire, ismeretlen világrészbe, ahol középkori lovagok módjára, szinte a lehetetlenségig fog küzdeni értem. Kincseket gyűjt halomra és csak akkor jön el értem, ha gazdag, hatalmas ur lesz.

Majd meg gyáva csüggedés fogta el.

— Csodák manapság nem igen történnek, szívem, — mondta olyankor rezignáltan — és bele kell törődnie, hogy közönséges, szürke beamter lesz az ura, ha ugyan lesz . . .

Voltak olyan pillanatai is, mikor urrá lett felette a szenvedély és sutba dobott minden konvenciót, megfontolást.

Nem várni semmire . . . nem törődni semmivel . . . S két fiatal teremtés, akik annyira szeretik egymást, mint mi, mit is aggóskodik? Szegények vagyunk? Egy darabka

kenyérkénk csak akad, amit megosszunk egymással és ez nekünk már királyi lakoma lesz.

Én vele lelkesedtem, vele csüggedtem el.

— A nők rajongásával csüngtem rajta és az én lelkem nem volt más, mint hárfá az ő kezében, mely azt a hangot adta vissza, amit ő épen megütött.

Egyszer csak nagyot változott a világ.

Épen abban az időben, mikor Gábornak hivatalosan sokáig távol kellett lennie, megjelent a látóhatáron valaki, aki szegény anyám legvérmesebb reményeit is messze tulszárnyalta: egy gazdag gyáros személvében.

Máig sem tudom, hogyan történhetett, de nem felejtettem ki udvarlásával szemben olyan ellentállást, amilyen az én helyzetemhez illő lett volna. Annaira biztos voltam-e magam felől, vagy az anyám iránti szánalom és kimélet tett oly erénytelenné, elég az hozzá, hogy hódolóm az iránta tanusított modoromat félre-magyarázva, egy szép napon ünnepelesen megkért. Ekkor ocsudtam csak fel kábultságomból és oly nyomorultnak, megvetésre méltónak éreztem magam, hogy ki sem mondhatom. Meg voltam rémülve és egy őszinte, bűnbánó levélben mindent megírtam vőlegényemnek. Esdekeltem, hogy jöjjön vissza, de rögtön, ne hagyjon így magamra tehetetlenségemben. Álljon mellém, védje a jogait.

Késő volt. Visszaküldte a jegygyűrűt egy sor írás nélkül. Ez volt a válasz. Aztán nemsokára, talán, hogy az önvád alól felmentsen, eljegyzési kártyát küldött . . .

Természetesen, ebből az következett volna, hogy én ezt a „figyelmet” viszonzozzam

és én is elküldjem neki az enyémet. De — nem voltam rá képes! Mentől jobban unszoltak, hogy mondjam már ki az elhatározó igent, annál inkább borzadtam a gondolatától, hogy a másé legyek, mikor én még mindig Szalontay Gábor szerettem . . . Pedig már akkor az én volt vőlegényem nős is volt és nekem épen azért megvolt az a keserű elégtételelem, hogy végeredményben mégis ő volt az álnok, hit-szegő . . .

Telt, mult az idő.

Édesanyám is meghalt mérhetetlen keserűséggel a szívében az ő okatlan, makacs lánya ellen. En Istenem! hát hogyne. En általam várt az élettől mindent és én olyan szűkeblü, háládatlan gyermeke voltam, hogy semmitsem váltottam be neki.

Es büntetésül itt maradtam egyedül a multammal, amelyhez zarándokolni jártam. Szalontay Gábor életét mindig figyelemmel kísértem. Mohón, egy kincskereső kapzsiságával lestem, gyűjtöttem minden hirt, a mely öröla szolt.

Igy tudtam meg, hogy egy ábrándja mégis teljesedésbe ment: gazdag, nagytekin-télyü ember lett belöle. Hogy boldog volt-e, mint ember, azt persze nem tudhatom . . .

— Szegény bátyám korán elhalt . . .

— Tudom . . .

— Azt mondják, hogy a házasságle nem volt boldog . . .

Az öreg leány összerendezte. Egy darabig álmodozva nézett maga elé, aztán hirtelen az ifju felé fordította haloványarcát és nagyon halk hangon a következőket mondotta:

hogy te mint nagykaliberű ember ezt nem akarod belátni, annál is inkább, hiszen ti is megcsináltátok azt, igaz, csak házi használatra.

Andrássy Gyula gróf: Ez csak azt bizonyítja, hogy mi ügyesebbek voltunk és békésen megcsináltuk magunknak, de békésen megcsináltuk volna a választói jog törvényével kapcsolatban is állandóan és végérvényesen. Ezt ti is megkaphatjátok.

—Tisza István gróf: Kérlek, a Kossuth vasárnapi cikke s a Justh bajai beszéde után nem lehetett tovább folytatni a béketárgyalásokat.

Andrássy Gyula gróf: Meglehet, hogy Justh exponáltabban beszélt, de ami Kossuthot illeti, te ismered az ő intencióit és tudhatod, hogy békét akar.

A vitának Tisza ezzel vetett végét: Kérlek, ne folytassuk tovább ezt a meddő vitát, én megyek jobbra s te megy balra.

Ezzel a beszélgetés véget ért.

A beszélgetés után Tisza István gróf így nyilatkozott egy csoportban:

—Uraim, én már restellek odamenni, ahol Andrássy van. Amit ő hirdet az impotencia politikája. Ha én azt látnám, hogy valaki ki akarja vezetni az országot ebből a helyzetből, előbb megvárnam az eredményt s nem vetnék közben gáncsokat.

A képviselők tapssal és éljenzéssel fogadták Tisza erélyes kijelentéseit.

Még egy békeajánlat.

A folyosón ma Székely Aladár, az igazságügyminiszter fia, Justh Gyulának egy levelet adott át, amelyben békeajánlatokról volt szó s amelyről állítólag az elnökségnek és a kormánynak is tudomása lett volna.

Az ajánlat szerint az elnökség megmaradna, a költségvetést minden héten öt napon át, a véderőjavaslatokat egy napon tárgyalnák. Az ellenzék a költségvetést nem obstruálná meg, a véderővel szemben pedig olyan eljárást követne, amilyet akar.

Tisza Istvánnak is híriül adták ezt a tervet. Ő azonban elutasítóan legyintett a kezével s így szólt:

— Igerjen meg nekem valamit! Igerje meg, hogy ha valamikor szeretni fog, nem hallgat sem a büszkeségére, sem a sértett önértetére, semmire, csak amit a szíve diktál. Ne riadjon vissza az élet nehézségeitől. Ne tévovázzon. Legyen elég ereje magával ragadni kedvesét a küzdelemben. Ha szeretik, nagyon szeretik egymást, gyerekként minden nélkülölözés, amelyet el kell sznvedniök. És főképen ne hagyja a szeretett leányt magára. Ez a szív halála. Ezer veszély ólálkodik a védtelen teremtés körül és a távolból oly nehéz megérteni egymást.

Kalmár Józsi egész lelkében megrendülve csókolta meg a csodálatos öreg leány kezét.

— Tehát nem neheztem rád az elrabolt félórát?

— Nem, nagyságos kisasszony! Ellenkezőleg. Hiszen ez a félóra ajándékozott meg egy boldog étellel . . .

— És követni fogja a tanácsomat?

A fiatal ember erre már csak egy fölragyogó tekintettel válaszolt.

Irma kisasszony követte e tekintet irányát és ott látta a kis Fellner Olgát, a háziúr szegény rokonát, amint egy fatörzshöz támaszkodva nézett az alkonyuló égre, keresve egy csillagot, az ő csillagát, amely ma különösen szépen ragyogott . . .

Irma kisasszony abban a pillanatban tudta, hogy ezek egymásra találtak és tudta azt is, hogy a szép, szőke leánykának soha sem lesz oka megsírati az ő elhibázott életét.

— Mi megyünk előre.

Este a munkapártban aztán kiderült, hogy a Székely-lelvélben foglaltakról a kormány mit sem tud és hogy azzal nem azonosítja magát.

A pártban már nyíltan beszéltek a képviselők, hogy a házelnök holnap bizonyosan lemond.

A nádudvari választás.

György Endre programbeszéde.

Ünnepélyes, benső, meleg hevülettel járul a nádudvari választópolgárság a tizenharmadiki választás urnája elé. A szeme nyitva, a szíve ment az elfogultságtól, az esze pedig nyugodt és mérlegelő: megkülönbözteti a *tiszteletes munkát* az üres fecsegők *időrabló* és *erőtorgócsoló* semmittevésénél. — Ezért volt György Endre vasárnapi programbeszéde nagyjelentőségű, fogadtatása őszinte és meleg, utja valóságos *diadalut*. *Kaba és Püspökladány, Földes, Tetélen* népe kiábrándulva a hangos fecsegők ígérgetéseiből, a maga puritánságával és józanságával oly arányban áll a munkapárt zászlaja alá, hogy *fényes győzelme* immár biztosítva van.

És bár maga a választókerület polgárságának politikai érettsége le tudta vonni a tanulságokat a koalíció *romboló és nemzetgyengítő* uralmából, mégis a György Endre nagy *szociális tudása és gazdasági ismereteinek bölcsessége* hatalmas erővel rázta fel a választópolgárság lelkiismeretét s azok is, akik még kételkedtek, meggyőzve, fellelkesedve *csatlakoznak a zászlaja alá*. *Kaba, Püspökladány, Földes, Tetélen* népe már kiábrándult a hangos törtető üres fecsegéseiből és szava nem tartó fogadkozásaiából s azok is, akik jobban szeretik a *veres tollat*, mint a *nemzeti színt: György Endrének és a munkapártnak adnak igazat*.

Ennek bizonyosságára álljon itt a községekben vasárnap és hétfőn megtartott programbeszéd lefolyása.

Kabán.

György Endre vasárnap reggel a debreceni munkapárt számos előkelőségétől kísérve utazott Kabára. A vasutnál Kövesy állomásfőnök fogadta, aki az ottani munkapárti választók bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította. Majd hosszú kocsisorral vonult az ottani választópolgárság kíséretében a községbe, ahol a községházban már várta az *előjáróság*, melynek nevében a községi főjegyző mondott lelkes beszédet.

Mikor az istentisztelet bevégeződött és a nép a templomot elhagyta, kezdetét vette a programbeszéd. Balogh Albin dr. debreceni orvos mutatta be György Endrét, akit a százakra menő polgárság meleg éljenzéssel fogadott.

György Endre jellemző szavakkal mutatott rá a koalíciós pártok meddő munkájára.

— Könnyű a választás — ugymond — a pártok között. Az a párt, mely ma is *függetlenséginek mondja magát*, már egy ízben megmutatta, hogy *a kormányon sem tudta megvalósítani jelszavapolitikáját* és mégis ezeknek a jelszavaknak az azonnali megvalósítását hirdeti ma is.

Mi, a *munka pártja*, ismerjük a munka verejtékét és az építés nehézségeit, éppen ezért a lassan való, céltudatos és minden *megrázkództatás nélkül való építkezésnek* vagyunk a hívei, ahol a téglát téglára rakva, olyan épületet emelünk, mely a viharokkal ne csak ma holnap, de *évezredekre* is dacolni tudjon. Ismerteti a koalíció meddő politikáját s az obstrukcióról azt mondja, hogy az hasonlít ahhoz az állapothoz, mint mikor a polgár házat akar építeni, de a téglahordókat elkergeti az építkezéstől.

Beszédét a jelenvoltak lelkes éljenzéssel fogadták s feltűnt, hogy még a vörös tollat viselő *ellenzéki választók is helyeselték*.

Még Freund Jenő dr. és Józsa Vince mondtak hatásos beszédeket.

Ezután a választóközönség lelkes csoportjától kísérve, György Endre kihajtatott a vasuti állomáshoz, ahonnan

Püspökladányba

utazott.

Itt Eggerer Árpád vallásalapítványi felügyelő fogadta a képviselőjelöltet, aki rövid szavakban köszönte meg a szívélyességét. A vasuti állomáson 80 terítéki bankett volt, melyen a választókerület küldöttsége vett részt. Délután hosszú kocsisor jött ki György Endre elé. Mintegy *100 szekér*, fellobogózva, virágokkal, szalagokkal ékesítve. Két oldalt álltak sorfalat, középen pedig a jelölt kocsija haladt. A cigányzenekar rázendítette a *Rákóczi-indulót* s a menetet a *lovasbandérium* indította meg.

A községháza előtti téren már ekkor egymás hátán szorongtak az emberek. Eljött a nádudvariak küldöttsége is s amerre a szem ellátott, benépesült a tábör. Oly lelkes volt a hangulat, mintha már a választás diadalát ünnepeleék volna.

Balogh Albin dr. bemutató szavai után György Endre lépett az emelvényre. Percekig tartó taps és lelkesedés fogadja. Egyszerű, meggyőző beszédbe fog, mintha csak szándékosan kerülni akarná a kongó-bongó szavakat.

— A munka becsének az *emeléséről* szól. Egész életét *munkában* töltötte s így annak értékét is ismeri. Ezért nem barátja a sok fecseklő *szónak* és nagyhangu *fogadkozásoknak*. Azokat *átengedi* politikai ellenfeleinek. Jól ismeri az emberi kéz erejét s az az ő programja az, hogy minden élő lény ebben az országban úgy *érvényesüljön*, ahogy a munkásságával *rászolgált*. *Munkaalkalmak* biztosítása és a *munkabérek* javítása kell, hogy minden kormány feladatát képezze. Negyven éves közéleti pályáján küzdött ez elvért, azért foglalt ma is állást azon a párton, amely a *munka szeretetét, védelmét és gyarapodását* akarja előmozdítani. Szól a *földmivelő érdekekről* s ismerteti a kormány birtokpolitikáját, mely főleg a *kisbirtokok létesítésére* irányul. Majd a koalíció *adótervéneit* ismerteti, melyek oly rosszak, hogy a mai kormány első gondja volt azokat *hatályon kívül* helyezni.

Az obstrukció a munkát gátolja, ezért a nemzet azt el kell hogy ítélie. Mit szólna a gazda, — mondja — akinek a cselédje *megtagadja a munkát, de a bérét mégis követeli, sőt más kezéből is kéri a munka eszközt?* Mert az ellenzék ezt teszi. Ilyenformán nem csodálja, ha a nép egyszerű észjárásával a parlamentárizmusba vetett hitét és bizalmát elveszti. S kérdi, vajon van-e joga az ellenzéknek, mely nemcsak hogy a multakban *nem váltotta be ígérését*, de most is a mások munkájának elfojtására törekszik, van-e joga ennek a komolytalan ellenzéknek a néphez fordulni, hogy adjon neki mandátumot?

— Nincs és nem is kap! — hangzik kórusban.

Majd magas szárnyalású szavakban ismerteti azokat az agrár-szociális kérdéseket, melyek legégetőbbek s melyeknek évek óta legbuzgóbb harcosa.

Majd magas lendülettel így zárta beszédét:

Mi maiak csak tegnapiak vagyunk! — mondja a biblia. És ez örökkévaló igazság áll ránk magyarokra is, akiknek tetteit a jövő Magyarországa fogja elbírálni. Eppen ezért tetteinkben csak az irányíthat, amit a *haza és a nemzet érdekében valónak tartunk!*

Szünni nem akaró taps és éljenzés zárta szavait, melyek csillapultával Freund Jenő dr. mondott temperamentumos, tüzes szónoklatot.

György Endre a délután folyamán látogatást tett a község előkelőségeinél, később pedig egy pár társas összejevetelen vett részt. Este 8 órakor visszatért Debrecenbe.

Mai napon

Földesen és Tetélen

folytatta útját György Endre, ahol épp oly lelkes fogadtatásban volt része, mint Kabán és Püspökladányban.

Szerdán: Nádudvar, csütörtökön: Csege és Egyek kerül sorra.

A debreceni egyetem.

Zichy leirata Degenfeld főgondnokhoz.

Tegnap délelőtt féltizenegy órakor a debreceni főiskola egész tanári kara, az akadémia, a főgimnázium, tanítóképző tanárai és tisztviselői testületileg keresték fel Degenfeld József gróf főgondnokot Arany János-utcai lakásán, hogy köszönetet mondjanak fáradozásáért, amelyet a főiskola különböző tanári karának és a tisztviselők anyagi ügyeinek rendezése érdekében kifejtett. Ferenczy Gyula dr. rektor volt a küldöttség szónoka, aki igen szép beszédben mutatott rá a gróf fáradhatatlan tevékenységére és tolmácsolta a tanári kar háláját és köszönetét.

Degenfeld József grófit láthatóan meghatotta a hálának ez a spontán megnyilatkozó kifejezése és elérzékenyülten mondott köszönetet. Majd pedig, mint aki nem tudja visszatartani, amit rejteget magában, fölkiáltott:

— *Uraim, megvan az egyetem! Itt van a leirat, amelyet most kaptam Zichy János gróf kultuszminiszter ur ő kegyelmességétől.*

A főgondnok ugyanis arra a leíratra célozott, amelyben a miniszter az egyházkerület kötelességeit és jogait közli. A leírat, amennyiben a törvényhozás elhatározná, hogy Debrecenben egy m. kir. tudományegyetem létesíttessék, különböző pontozatokat állapít meg, amelyek mellett az egyetem felállítása lehetséges.

Az egyházkerület átadja a kollégiumot a theologiai fakultás számára és gondoskodik a helyiségek felszereléséről. A theologia kiegészítő szervezete fakultása az egyetemnek s azon legalább két tanszék szerveztetik. (Most öt van.) E hét tanszék főtartására a kerület évenként 70.000 korona annuitást ad. Még két tanszék szervezése van tervbe véve a miniszteri leírat szerint, amely szerint a debreceni egyház által följárnlott 160 ezer korona összegből egy filozófiai tanszék szerveztetik a theológián és módjában van az egyházkerületnek egy kánonjogi tanszék szervezni a theologiai fakultáson.

A theologiai tanárok kinevezése körül az egyházkerület és a debreceni egyház jogaira nézve is tartalmaz a leírat megállapodásokat.

A világi karokra nézve csupán annyiban tartalmaz rendelkezéseket a leírat, hogy az egyházkerület a jelenlegi fakultásokat átadja.

Ami legfontosabb dolog az egyházkerületre nézve — és ez a protestáns szellemnek a létesítendő állami egyetem falai közt való fennmaradását biztosítandó intézmény — abban áll, hogy az egyházkerület abból a 125.000 koronából, amelyet valamikor évi annuitásként feljárnlott, a theológiára szolgáló 70.000 korona levonása után fennmaradó 55.000 korona összeget, de ha az egyháznak tetszik többet is, évenként egy olyan internátus létesítésére köteles fordítani, amely, mint az Eötvös-kollégium Budapesten, a tanárképzés szolgálatában áll. Ezt az internátust teljesen a kerület tartja fenn és az ő fenntartása alatt áll.

Az évmegnyitó és az évbezáras a debreceni nagytemplomban tartandó istentisztelet lesz egybekötve, amelyen az egyetem rektora és tanári kara hivatalosan megjelenik.

A miniszter kéri a főgondnokot, hogy ezt a leíratot terjessze a tiszántuli egyházkerület közgyűlése elé, hogy a kerület dönthessen a

proponciók felett s így az egyetem mielőbb létesíthető legyen.

A főiskolai igazgató-tanács akadémiai albizottsága ma délután Széll Kálmán nagyszalontai esperes elnökletével tartott ülésén tárgyalta a miniszter egyetemi leiratát s egyhangulag elfogadta az abban foglalt föltételeket. A miniszter leírta holnapután, szerdán kerül a főiskolai igazgató-tanács plénuma elé.

Egyezség

a tiszacsegei legelőperben.

Béke a telkesek és zsellérek között.

Az utóbbi esztendő judikaturájában szinte páratlanul álló birtokper nyert befejezést tegnapelőtt a debreceni kir. törvényszéken, illetve a helyszínén, a hajdumegyei Tiszacsege községben, ahol a bíróság kiküldöttje, Bolváry Lajos kir. törvényszéki bíró a tárgyalást lefolytatta.

A per történetét százharminc esztendei állapotok ismertetésével kell kezdenünk, vizsgálva kell tennünk az 1784-iki esztendőre, amikor Tiszacsegen a földesurak, a telkesgazdák és a zsellérek között kiosztották a legelőföldet, amely 2173 holdat tett ki. A legelő ebben az időben 30 : 23 arányban illette a telkeseket és a zselléreket. Az idők folyamán a telkesgazdák kiszorították a zselléreket a használatból, úgy, hogy mindössze 60 zsellér maradt birtokában. A mai generáció már nem is tudott a jogáról. A betétszerkesztés során, 1910-ben kiderült, hogy a telkesek jogtalanul kiszorították a legelő használatából a zselléreket, akik ez idő óta sűrűn tanácskoztak s végre abban állapodtak meg, hogy jogaik visszaszerzésére megteszik a lépéseket.

Az idén, januárban 187 tiszacsegei zsellérbirtokos megbízást adott Sajó Béla dr. debreceni ügyvédnek, hogy keresse ki az ő jogait és indítsa meg a pert a telkesek ellen. — Sajó dr. a debreceni irattárból, Szabolcsmegye levéltárából és a Földtehermentesítési alap igazgatóságától megszerezte a szükséges okiratokat s az 1871: LIII. törvénycikk alapján kérte a zsellérek illetményeinek elkülönítését. Sikeresült még közben Sajó ügyvédnek megtalálni az 1784-ből származó térképet, amely az összes telkeket s a jogosultak névsorát feltüntette, ezenkívül a felosztás évéből származó földkönyvet, mely az urbéri megállapodást tartalmazza. Mivel a telkesgazdák nem akartak belemenni a megosztásba, Sajó dr. az eljárás megengedését kérte. Ez a kérvény megjárta az igazságügyminiszteriumot s a földmivelésügyi miniszteriumot, mert vitás volt az a kérdés, vajon a bírói eljárást közigazgatási eljárásnak kell-e megelőznie s hogy a költségeket a kincstár előlegezi-e? A miniszterium Bolváry Lajos törvényszéki bíró álláspontjára helyezkedve kimondta, hogy nem kell előzetes közigazgatási eljárást lefolytatni s hogy a kincstár nem előlegezi a költségeket.

A bíróság a megengedhetőség kérdésében október 20-ára tűzte ki a tárgyalást, a mely Tiszacsege községében folyt le. Mindkét fél részéről tömegesen, több százan jelentek meg a tárgyaláson, amelyet Bolváry bíró azzal vezetett be, hogy szavazást rendelt el a megengedhetőség kérdésében, tudtul adván, hogy ha egynekedrésük kívánja, a bíróság elrendeli az elkülönítést. — A szavazásnál a zsellérbirtokosok csaknem egyhangulag az elkülönítés mellett foglaltak állást. A szavazás megtörténte után Bolváry bíró felhívta a feleket egyezség kötésre, egyszersmind figyelmeztette a telkesgazdákat arra, hogy a legvégzetesebb következményeknek teszik ki magukat abban az esetben, ha nem tudnak egyezségekre jutni, mert a bíróság nem vehet figyelembe méltányossági szempontokat. (A

terület ugyanis eredetileg 2173 hold volt, azonban a hatalmon levő telkesgazdák jogtalanul elbirtokoltak és felosztottak maguk között rengeteg területet, amiért a zselléreknek tetemes kárpótlás járt volna.) — A telkesgazdák erre az óriási vagyoni érdekeltiségre való tekintettel s az egyezség megfontolása céljából a tárgyalás felüggasztését s elhalasztását kérték s miután Sajó Béla dr., a zsellérek ügyvédje, az izgatott hangulat miatt s a község békéjének feldúlásától félve, e kérelembe beleegyezett, a bíró november 4-ikére halasztotta a tárgyalás folytatását.

Az egyezkedésre szánt két hét alatt a telkesek néhány vezető embere, akik nagy terület legelőt használtak jogosulatlanul, mindenféle eszköz fölhasználásával izgatta az egyezség ellen a telkesgazdákat. Az izgatásnak meg is lett az eredménye, amennyiben a telkesek gyűlésükön az egyezség ellen s a per mellett foglaltak állást.

Ilyen körülmények között vett kezdetét november 4-én a második tárgyalás, amelynek mindjárt az elején izgalmas jelenetek játszódtak le. A két tábor emberei egymásnak rontottak, a tettlegességnek azonban a csendőrség elejét vette azzal, hogy egy telkesgazdát letartóztatott s eltávolította a teremről.

Miután ekkép helyreállt a rend, Bolváry Lajos törvényszéki bíró egyezsége hivatott fel a feleket. — A telkesek nevében Simon Sándor községi főbíró kijelentette, hogy nem egyezkednek, a zsellérek jogát nem ismerik el s néhány 70—80 év közötti öreg ember tanúkenti kihallgatását kérte annak igazolására, hogy a zsellérek sohasem gyakoroltak jogot; arra is hivatkozott, hogy ha lett volna is joguk, az a több mint 70 éves nemgyakorlás folytán elévült.

Bolváry bíró kihallgatta a hivatkozott tanúkat, köztük egy 86 éves embert is, ezek azonban a zsellérek álláspontját igazolták, amennyiben azt vallották, hogy régebben a zsellérek közül többen voltak birtok birtokában még az 1860-as évek elején is. Sajó Béla dr. ezután a tárgyalást vezető bíró engedélyével megismertette a telkesgazdákkal azokat a bizonyítékokat, amelyek kétségtelemé teszik a zsellérek jogosultságát, különösen az 1855-iki befejezett urbéri per ítéleteit és iratit, továbbá az akkor fölvelt nyomozási jegyzőkönyvet. Majd Bolváry bíró a felek elé tárta az 1874-ből maradt térképet s az ugynevezett urbéri bemondási táblákat, amelyek a Földtehermentesítési alap igazgatóságától szerezettek be s amelyek feltüntetik, hogy hány jobbágytelek után kapott annak idején a földesur országos megváltást. Ez adatok feltárása után Sajó dr. ügyfelei megbízásából egy utolsó felhívást intézett a telkesgazdákhoz az egyezsége azzal a kijelentéssel, hogy a békesség kedvéért hajlandók olvan egyezségbe belemenni, amely szerint az 1871. évi kataszter képezze a megosztás alapját s azonkívül kárpótolják ügyfeleit az 1871-ben felosztott mintegy 200 holdnyi területért; egyszersmind azt is kijelentette, hogy amennyiben most nem jönne létre egyezség, a további eljárás során a zsellérek nem bocsátkoznak egyezségi tárgyalásokba s az eredeti 1784-iki terület nagyságához mérten fogják kérni a megosztás keresztülvitelét, fentartván jogukat a használat elvonása miatt mindennemű törvényes kárpótlásra. Miután Bolváry bíró alaposan ismertette a bizonyítékokat a telkesgazdákkal, ezek a tárgyalásnak rövid időre való felüggasztását kérték, az egyezség megfontolása végett. Bolváry bíró helyt adott e kérelemnek.

A tárgyalás újabb megnyitása után Simon Sándor községi főbíró bejelentette, hogy a telkesek hajlandók az egyezsége s így a Sajó Béla dr. által ajánlott megállapítás szerint létrejöjjék az urbéri egyezség.

Ezen egyezség folytán a zsellérek körülbelül 800 hold legelőt kapnak. Az egyezség most bírói jóváhagyás alá kerül s annak megtörténte után végbemegy a tényleges meg-

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana

osztás. Tekintve, hogy a zsellérek tulnyomórészt a legszegényebb néposztályt teszik, ez a megosztás nagyon alkalmas a lakosság közjólétének megjavítására.

A debreceni diakonissza-képző.

Az előkészítő bizottság ülése.

Ma délelőtt tartotta meg ülését a tiszántuli református egyházkerület által kiküldött bizottság a diakonissza-képző intézet felállítására ügyében. A tiszántuli református egyházkerület tavaszi közgyűlésén ugyanis Degeföld József gróf főgondnok elnöki megnyitójában rámutatott annak nagy jelentőségére, hogy a református egyház diakonissza-intézetet tartson fenn és a közintézményeknél a diakonisszákat alkalmazza. Az egyházkerületi közgyűlés akkor ki is mondta, hogy ilyen diakonissza-képzőt állít fel s ez ügynek előkészítésére bizottságot is küld ki, hogy ez az előmunkálatokat elvégezze.

Ez a bizottság tartotta meg ma ülését a főiskola tanácstermében Baltazár Dezső dr. püspök elnöklete alatt.

Az ülésen ismertették az ügyet s annak mai állását. A diakonissza-képző felállításához a kerületnek, a konventnek, a debreceni egyháznak és Debrecen városának áldozatkészsége egyformán kell. Ezt az áldozatkészséget az illető faktorok már kilátásba is helyezték s nagyrészt az meg is van.

Az egyházkerület mintegy 12000 korona évi hozzájárulást fog biztosítani, míg a konvent a megnyitástól kezdve évi 2000 korona hozzájárulást ad. Természetes dolog, hogy Debrecen városa is, amely a református egyház nagy ügyeit meleg pártfogással szokta támogatni, hozzá fog járulni e szép és hasznos intézmény létesítéséhez.

A debreceni református egyházra hárul most már az a kötelesség, hogy telekkel és épülettel lássa el az intézményt. Legalkalmasabbnak látszik e célra az ispotály, ahol 12 szoba állana rendelkezésre. Ehez járulna még néhány ezer korona évi segélyezés, a melyet szintén az egyháztól vár ez intézmény.

A kiküldött bizottság mai ülésén nagy vonalakban tárgyalták a diakonissza-képző intézményének tervét és egyben számba vették azokat a reménybeli hozzájárulásokat, amelyekre kilátása van a bizottságnak. A részletes tervek és a költségvetés elkészítése végett bizottságot küldtek ki, amelyet Baltazár Dezső dr. püspök elnöklete alatt a következő tagokból alakítottak: Az egyházkerület részéről Kun Béla dr. jogtanár, Kiss Ferenc esperes, Debrecen város részéről Magoss György tiszti főügyész, a debreceni református egyház részéről Dicsőfi József, K. Tóth Kálmán lelkészek, Somogyi Pál főjegyző. A bizottság a kerület tavaszi közgyűlése elé terjeszti munkálatait.

A szép terv megvalósítása nemcsak egyházi, de tudományos és közegészségügyi szempontból is fontos, mert a képzőből kikerült diakonisszák lesznek hivatottak az egyetemi klinikákon az ápolónői tisztet is elvégezni. Pedig, hogy ez intézmények milyen diakonisszákat nevelnek, bizonyítják a budapesti és egyéb városokban levő diakonissza-képzők, amelyen nem tudnak kellő számú diakonisszát nevelni, annyira keresik őket.

IRODALOM.

A „Kultura“ a Csokonai-körrel. A „Kultura“, ez a mindinkább terjedő és mind magasabb színvonalra emelkedő irodalmi folyóirat kellemes meglepetést szerzett legutóbbi számával (II. félév 14 szám.) olvasóinak, azok között főképp a Csokonai-kör tagjainak. Bemutatja a Csokonai-kör elnökének és főtítkárának, Géresi Kálmánnak és Szávay

Gyulának igen jól talált arcképét és teljes elismerés hangján emlékezik meg a kör általános működéséről és egyes kiválóbb sikereiről. Ideiktatjuk az ismertetésnek egy részét:

„Debrecen város irodalomért lelkesülő közönségének összetartásában, a művészeti dolgok iránti érdeklődés ébrentartásában nagy érdeme van a Csokonai-körnek. A mi nem is csoda, mert a kör évek óta folytonos csendes munkában, zajtalan tevékenységben működött a szép, a nemes szépirodalom érdekében. Felolvasásokat rendezett, pályaműveket bíralt, debreceni irodalmi termékeket adott ki, meghalt nagyoknak kegyeletét ápolta, sírokat gondozott s míg a multak emlékeit szerető szívvvel megőrizte, megértő lelkkel utját egyengette azoknak a tehetségeknek, akik a nagyok szellemétől megigézve, lelkesüléssel törekcsenek fel a Parnasz-szusra.

Nem is lehet ez másképpen, mikor a körnek olyan vezető emberei vannak, akiknek tudásuk és költői tehetségük előtt elismeréssel hajlik meg mindenki az országban.

Géresi Kálmán elnöksége alatt Szávay Gyula és társai mindent elkövetnek, hogy a kör működését minél magasabb színvonalra emeljék. A közönség körében az irodalmi pártolás iránt kedvet ébresztenek és ifjú költőket nemcsak jó tanáccsal, de anyagilag is segítenek.“

Debrecen októberben.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debrecen város közigazgatási bizottsága ma délután három órakor tartotta meg rendes havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt. A közigazgatási bizottság tudomásul vette a szakelőadók jelentését a mult hóban előfordult eseményekről és a statisztikai adatokról.

(Közbiztonság és ipariügyek.)

A polgármester jelentése szerint eltoloncoltak a város területéről 140 egyént. Kiadtak 54 iparigazolványt és 132 munkakönyvet. Volt Debrecenben a közös hadseregből 1472 ember, 292 ló, a honvédségből 1343 ember, 467 ló.

Bejelentette még a polgármester Kenéz Gyula dr. és Csánky Viktor kitüntetését.

(Adózás.)

Ternovszky Alajos kir. tanácsos, pénzügyigazgató bejelentette, hogy október havában befolyt egyenes adóban 179556 korona 44 fillér, hadmentességi díjban 3488 korona 75 fillér, bélyegjövődékben 68931 korona 29 fillér, jogilletékben 125002 korona 23 fillér, díjjövődékben 2008 korona 58 fillér, dohányjövődékben a vármegye fogyasztását is beleértve 194003 korona 55 fillér, háttárvámjövődékben az egész vámkörzet területén 33995 korona 46 fillér, fogyasztási és italadóban 27682 korona 13 fillér. Nagyobb különbségek voltak a mult évi hasonló hónapok befizetésénél egyenes adóban 45398.70 bélyegjövődékben 43520.89, jogilletékben 55538.94, dohányjövődékben 147907.07 koronával. Halasztást adtak 47 esetben.

(Iskolaügy.)

Csánky Viktor kir. tanácsos tanfelügyelő jelentése szerint a kultuszminiszter megengedte, hogy a szegénysorsu beteg gyermekek felségítésére, az ifjúság felségítésére az országos gyermekszanatórium javára, amely Hohenberg Zsófia főhercegnő védnöksége alatt áll, gyűjtést engedett. David Sándor református tanítónak 200 korona személyi pótlékot, Fülöp Vilma és Sebestyenné Vinkler Anna tanítónőnek évi 600—600 korona államségélyt ad. Bejelentette a tanfelügyelő, hogy szegénysorsu családok részére a gazdasági iskolában fehérmű, női és gyermekruha szabását é svarrását tanít-

ják ingyen. A tanítói árvaháznál az építést befejezték. Az árvaházban van most 300 árva.

(Közegészség.)

Tüdős Kálmán dr. tiszti főorvos a következőket jelentette: A közegészségügyi viszonyok szeptemberben elég jók voltak. Heveny ragályos betegség előfordult, számarhurut 2, roncsoló toroklob 3, vörheny 26, kanyaró 3, tifusz 9, trachoma 4, gyermekágyi láz 2 esetben.

Piacvizsgálat mindennap volt, kihágás alig fordult elő, a köztisztaság javult, de még sok kívánni valót hagy fenn. Megvizsgálták a gyógyszerárakat s azokat rendben találták, a „II. Rákóczi Ferenchez“ helyisége nem megfelelő a célnak.

Született 119 fi, 135 nő, meghalt 90 fi, 81 nő. Nevezetesebb halálokok voltak: heveny ragályos betegség 6, gümőkór 18, rák 9, görcsök 9, bélhurut 37, erőszakos halál 4 esetben. Házasságot kötött 71 pár, a körházban ápoltak 260 egyént, a mentőegyesület 97 esetben működött.

A jelentéseket a bizottság tudomásul vette.

Öt községet csatolnak a debreceni járásbirósághoz.

Az ügyvédi kamara felirata.

A debreceni ügyvédi kamara feliratot intézett az igazságügyminiszterhez annak a régi közóhajnak a teljesítése végett, hogy a debreceni kir. járásbiróság területi hatásköre Hajduhadház, Téglás, Nyirábrány, Nyiracsád és Nyiradony községekre kiterjesztessék. Aki egy pillantást vet a térképre s beletekint a vasuti menetrendbe, be fogja látni, hogy az ügyvédi kamara nem akar egyebet, mint a mai tarthatatlan állapotok megszüntetését. — Mennyi fölös költség származik abból, hogy a hadházi embernek, ha a hajduböszörményi járásbiróságon van dolga, előbb be kell jönnie Debrecenbe, mert csak így érhet el a bírósághoz. Még rosszabb a helyzete a fent említett három szabolcsmegyei község lakóinak is, a kik Nagyállón kapják a járásbiróságot, mert a kedvezőtlen vasuti összeköttetés folytán jövet vagy menet kénytelenek meghálni Debrecenben s így a költségek igen gvakran meg kell, hogy haladják a per szubsztrátumának értékét. A debreceni járásbirósághoz való csatolása ezeknek a községeknek tehát nagy károsodástól metni meg e községek lakóit, amint azt meggyőzően bizonyítja a kamarának itt következő felirata:

Nagyméltóságú miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

E tiszteletteljes feliratunkkal Nagyméltóságod figyelmét egy oly igazságügyi szervezeti kérdésre hívjuk fel, mely már évek hosszu sora óta faglalkoztatja ugy Debrecen város társadalmát, mint a debreceni kamarát. Ez a debreceni kir. Járásbiróság területi hatáskörének kiterjesztése. E tárgyban Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottsága és évi jelentéseiben a debreceni ügyvédi kamara már rég idő óta évenként kérelmeznek a Nagyméltóságú m. kir. Kormánynál. Engedje meg Nagyméltóságod, hogy e kérdést az alábbiakban röviden ismertette, városunk és kamaránk régi óhaja iránt újabb tiszteletteljes kérelemmel forduljunk Nagyméltóságodhoz.

Óhajunk és kérelmünk az, hogy a hajduböszörményi járásbirósághoz beosztott Hajduhadház és Téglás hajdumegyei községek, valamint a nagyállói kir. járásbirósághoz beosztott Nyirábrány, Nyiracsád és Nyiradony szabolcsmegyei községek, a debreceni kir. Járásbiróság területéhez csatoltassanak. Kérelmünket a most felsorolt községek jogkereső közönségének érdeke támogatja. Ugvanis:

Hajduhadház és Téglás községek jog-

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Rössuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

kereső közönségének vasuti összeköttetése csak Debrecenen keresztül van, járásbírósa-guk mostani székhelye; Hajduböszörmény-hez, Nyirábrány községnek pedig Nagy-kállóhoz. Hogy ez a helyzet az illető közsé-gek lakosaira nézve mennyire megdrágítja a peres és végrehajtási eljárásokat, azt nem is szükséges bővebben fejtegetni, csak azt emeljük ki, hogy a károsodáshoz, illetve költség-többlet-höz számítandó az a nagy idővesztés és ebből előálló munkamulasa-tás is, mely Hajduböszörmény és Nagy-kálló nehézkos vasuti összeköttetése folytán ter-mészetszerűleg előáll.

A nemrég megnyitott debrecen-nyir-bátori vasútnak egyik állomása: Nyiradony s ez állomáshoz közel fekszik Nyiracsád község. E két községnek most említett, Deb-recennel való új vasuti összeköttetése és Debrecen városához való közelségük is in-dokoltá teszi, sőt természetesenük tün-tenek fel Debrecenhez való igazságszolgá-ltatási beosztásukat, hiszen e községek la-kossága a maga gazdasági forgalmával ugyis Debrecen felé gravitál.

Az előadottak alapján tisztelettel és teljes bizalommal kérjük Nagyméltóság-odat, méltóztassék az illetékes tényezők meghallgatása után Hajduhadház, Téglás, Nyirábrány, Nyiracsád és Nyiradony köz-ségeknél a debreceni kir. Járásbíró-ság ter-ületéhez csatolása iránt a szükséges intéz-kezdéseket megtenni.

Együttal engedje meg Nagyméltóság-od, hogy ez alkalommal rámutassunk a debreceni Járásbíró-ság fogalmazó, kezelő és leíró-személyzetének oly mérvű elégtelenségére, amely az igazságszolgáltatás-nak immár tovább nem halasztható segítsé-get igénylő lassúságát idézi elő. Részle-tekkel nem akarjuk terhelni Nagyméltóság-odat, de a járásbíró-ság múlt évi statisztikájából és a járásbíró-ság által Nagyméltóság-od rendelkezésére bocsátandó egyéb adatokból meggyőződhetik Nagyméltóság-od, hogy ez állapotok csakugyan tartha-tatlanok. Szerintünk két joggyakornokra, illetve mivel a joggyakornokságra kitűzött pályázatok sikertelenek, két jegyzőre, egy vagy két kezelőre és mindenestre két le-íróra lenne még szükség.

Nagyméltóságod iránti legteljesebb tisz-teletünk kifejezésére juttatásával, vagyunk a debreceni ügyvédi kamara választmányá-nak megbízásából

Márk Endre, kamarai elnök,
m. kir. udv. tanácsos.

Körösy Kálmán dr.
kamarai titkár.

Az ügyvédi kamara választmányva elha-tározta, hogy feliratának támogatására Deb-recen városát is fölkeri, miután ez iórésztt vá-rosi érdek is. A városnak ismerjük e kérdés-ben való álláspontját, hiszen a közigazgatási bizottság már több ízben feliratozott a debre-ceni járásbíró-ság területi hatáskörének kiter-jesztése iránt. Megkeresi továbbá a kamara az érdekelt községeket is, amelyek előrelát-hatóan lelkesen üdvözlők ez akciót.

Színház és művészet.

A színház műsora:

KEDD: *Tökéletes szerelem*, bohózat. (A. bér-let.)
SZERDA: délután *Fösvény*, vigjáték. (Ifjusági előadás, mérsékelt helyárral.) *Este* — *Este: Millió*, bohózat. (B. bérlet.)
CSÜTÖRTÖK: *Artatlan Zsuzsi*, operett. (Bor-bély Lili fellépte. C. bérlet.)
PÉNTEK: *Nincs elvámolni valója*, bohózat. (A bérlet.)
SZOMBAT: *Taiun*, színmű. (B. bérlet.)
VASÁRNAP: délután *A betyár kendője*, nép-színmű. *Este: Nagypapó*, énekes vigjáték. (Kis bérlet.)

A Cigányszerelem. Pompás előadásban elevenítette fel a színtársulat Lehár Ferenc „Cigányszerelem” című operettjét. Borbély Lili, mint Körösházy Ilona, nemcsak tempe-ramentumos, de finom it tudott maradni. Fa-lussy István pedig úgy játékaiban, mint éne-kében, egyaránt elsőrangú volt. Napról-nap-ra jobban a közönség szívéhez férközik. — Máthé és Csanádi Irma a legjobbat nyújtot-ták, ami egyéniségüktől tellett. A régiek köz-ül Zilahyné gyönyörű koloratúrájával, Désy Alfréd és Ligeti Lajos meleg kedélyük-kel működtek közre az előadás sikerében. A közönség hálás is volt az igyekezetért, mert a szereplőket számtalanszor kitapsolta és újrátáta az énekeket, táncokat.

Műsorváltás. Thury Elemér rekedtsé-ge miatt a heti műsor a következőképp vál-tozott: Kedden A gyermek, színmű, A) bér-letben, szerdán Millió, bohózat, B) bérletben, csütörtökön Artatlan Zsuzsi, operett, C) bér-letben, pénteken Nincs elvámolni valója (pi-ros színlapos) A bérletben, szombaton Tai-un, színmű, B) bérletben, vasárnap délután Betyárkendője, népszínmű, vasárnap este Nagypapó, énekes népjáték, kisbérletben.

A gyermek. Thury Elemér rekedtsége miatt a keddre és szerdára hirdetett Töké-tes szerelem című bohózatot kénytelen volt Zilahy igazgató levenni a műsorról, helyette Abonyi Árpádnak A gyermek című színmű-vét tűzte ki. A gyermek két évvel ezelőtt került színpadra először a debreceni színpadon. A kiválóan érdekes színműben nagyobb sze-repeket játszanak Bérczi, Vajda Ilonka, Ká-rolyi Sári, Dési, Szilágyi, Kemény.

Millió. Szerdán a Millió című pompás és mulattató bohózat kerül színpadra B) bérlet-ben. A kitűnő darab iránt rendkívül meleg érdeklődés mutatkozik.

Ifjusági előadás. Szerdán, délután 3 órai kezdettel a Fösvény című vigjáték kerül színpadra, az idei évadnak első ifjusági előadá-sául. Zilahy igazgató az összes iskolák igaz-gatóit értesítette az ifjusági előadásról, melyet kizárólag a tanuló ifjuság részére ren-dez. Molière kiváló klasszikus művét alkalma les minden tanulónak megnézni, minthogy Zilahy igazgató rendkívül olcsó helyáratat szabott ez előadásra. Tánclásszék, erkély-ülés és páholyülés, szóval bármilyen ülőhely egy áru lesz: 70 fillér, az állóhelyek 40 fill-ér, a karzat első sor 30 fillér, karzat többi sor pedig 20 fillér.

A Bonbonniere szenzációs félhavi mű-sora olyan nagy sikerrel kerül esténként színpadra, hogy nap-nap után telt házat vonz és a legmelegebb estéket biztosítja. A köz-önség valóságos extázisban nézi végig a világhírű akrobaták, Otto és Lola Tate cso-dás mutatványait. Azonkívül a kis 8 éves táncművész, Annie Tate példátlan siker-rel, óriási tetszés mellett nem győzi táncot ismételni. A francia apache-jelenet, Csabai Zsófi, a budapesti Royal-orfeum primadon-nája, Sziklai, az utólráhetetlen humoru házi komikus, az esténként színpadra kerülő első-rendű bohózat, mind csak a sikert és műve-szi nivót szolgálják. Érdekes számokkal sze-repelnek még Csabai, Ihász, Baranyai, Mona Welson, miss Frici és Révész. Éjjelkor sza-bad bemenettel nagy „Bal-Tabarin” elő-adás (tánccatrakciók).

HIREK.

— **Az olasz király proklamálta Tripolisz annexióját.** Rómából táviratozzák: Viktor Emánuel király proklamációt bocsátott ki, melyben kiterjeszti a szuverenitását Tripo-liszra és Kyrenaikára és e két török tarto-mányt az olasz királyságba kebelezi. San Giuliano olasz külügyminiszter felkínálja a békét Törökországnak, de azzal a feltétellel, hogy a két tartomány olasz birtoknak ismer-tessék el.

— **Fráter Erzsébet ünneplése.** Tegnap délelőtt tizenegy órakor tartotta meg a debre-ceni jótékony nőegylet rendkívüli közgyül-lését, amelyen Fráter Erzsébetet ünnepték ab-ból az alkalomból, hogy a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki a jótékony-ság terén kifejtett eredményes és áldásos működéséért. A városháza közgyűlési terme zsúfolásig megtelt ünneplő közönséggel, a mely meleg szeretettel vette körül és üdvö-zölte az ünneplést elnököt, akit gyönyörű fe-hér rózsaszínű csokorral fogadtak. Az érdemke-resztet Domahidy Elemér főispán tűzte fel Fráter Erzsébet mellére szép beszéd kísé-re-tében. Az ünneplést meghatottan mondott kö-zönség. Este az Angol királynőben tisztelői bankettet rendeztek, amelyen folytatódott a meleg ünneplés.

— **Városi közgyűlés előtt.** A városi tör-vényhatóság novemberi közgyűlésének elő-készítését most kezdi meg a jog- és pénz-ügyi bizottság holnap, kedden délután 3 óra-kor a városháza kistanácstermében tartan-dó ülésén. A napirendre tűzött tárgyak kö-zül ezek a fontosabbak: Nagyvárad város közönségének megkeresése az egyesülési jognak törvényalkotás utján biztosítása tar-gyában kelt feliratának pártolása iránt. — Budapest székesfőváros közönségének meg-keresése a sajtószabadság újabb alapelvek szerint megvédelmezése tárgyában kelt fel-iratának pártolása iránt. — A református fő-gimnázium építéséhez a város részéről adan-dó segély ügye. — A közkórháznál épülő bar-ak és elme kórosztály berendezése, csator-názási, stb. költségeire póthitel engedélyeze-sének ügye. — Több telekvétel ügyében ja-vaslattétel. Özv. Bészler Károlyné kérvénye a részére megállapított özvegyi segély fel-emelése iránt. — A községi és körjegyzők Orsz. Bankja r.-t. kérvénye részvény jegyzé-se iránt. — A Török Bálint, Vörösmarty es Nap-utca burkolási költségei fedezete tar-gyában előterjesztés.

— **A hajdumegyei községek ügyvitelé-nek vizsgálata.** A belügyminiszter Rásó Ist-ván miniszteri segédtitkár, főispáni titkárt te-kintettel Domahidy Elemér főispán nagy elfoglaltságára, a főispán javaslatára megbizta Hajdúvármegye területére a községi ügyvitel és községi pénztárak megvizsgálásával.

— **Barna rendőrfelügyelő — főhadnagy.** A király a novemberi előléptetések során melléte Barna Tibor tartalékos hadnagyot, a debreceni rendőrség felügyelőjét, a tarta-lékban való meghagyás mellett főhadnagy-gyá nevezte ki.

— **A presbiterium ülése.** A debreceni re-formátus egyház ma délelőtt *Dicsőfi József* és *Kola János* elnöke alatt — *Kovács József* és elnöktársa távollétében — presbiteri ülést tartott, melynek kiemelkedő pontja volt a bér-házépítő bizottság javaslata, a két milliós köl-csön ügyében. Ezt a kölcsönt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Központi Jelzálog és Hitelbank és a Pesti Hazai Takarékpénztár közösen adják kölcsön az egyháznak. Azon-ban a kölcsön feltételeiben bizonyos eltérések találhatók. Így a Kereskedelmi Bank és a Hitelbank az amortizáció esedékességének nap-ját március 19. és szeptember 1-én kívánja, míg a Hazai Takarékpénztár március 22. és szeptember 1-ét tüzi ki a törlesztés napjával. A presbiterium átír a Hazaihoz, hogy fogadja el a társintézetek által kikötött törlesztési időt. A megüldött kötelezvény egyik pontja ref. egyház „közgyűlés”-ről szól, melyet „presbi-terium” szóval helyettesítenek. — Egyébként a kölcsönökről szóló kötelezvényt elfogadták. Ezután a tagsági helyeket töltötték be s Ka-tanyitzky Endre mind új presbiter letette a hi-vatali esküt. A gazdasági bizottságba Kertész Istvánt, az új ispotályi bizottságba ifj. Ker-tész Istvánt és dr. Fráter Imrét, egyházme-gyei egyház tanácsbírónak Békéti Lajos po-csai lelkészt, jegyzőnek Veres Bálint henci-dai lelkészt választotta meg a presbiterium

Csak a
minőség

irévén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A hygienikus
Palma kaucsuk
::: ágybetét :::
minősége elsőrangú.

egyhangulag. Bemutatták és tudomásul vették a püspök meghívóját a november 22-én kezdődő egyházkerületi közgyűlésre.

— **Házasság.** Leitner Béla földbirtokos tegnap délután tartotta esküvőjét a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban Csengeri Ilonka urhölgyvel, Csengeri Ignác terménykereskedő leányával. Este nászlakoma volt a Frohner-szálló külön termében.

— **Az izraelita nőegylet közgyűlése.** A debreceni izr. nőegylet vasárnap délután négy órakor tartotta meg élénk érdeklődés mellett rendes évi közgyűlést, melyet dr. Balkányi Miklósné elnök szép, buzdító beszéddel nyitott meg. Az évi jelentést, melyet Burger D. József titkár olvasott fel, helyeslően vette tudomásul a közgyűlés, anélkül is inkább, mert a vezetőség eredményes működését ismertető jelentésből kitűnt, hogy a nőegylet a múlt évben 6811 koronát fordított jótékonycélokra, tehát 1908. koronával többet, mint az előző évben. A közgyűlés továbbá megválasztotta a számvizsgáló bizottságot, melynek tagjai lettek Popper Mór dr., ifj. Schvarcz Vilmos, Szántó Győző, Emerich Zsigmond és ifj. Widder Sámuel. Az 1912. évi költségvetés megállapítása után élénk vita tárgyát képezte az idejéi mulatság rendezésének ügye. A közgyűlés elhatározta, hogy december 16-án a Bika-disztermében fényes táncmulatságot rendez. Ezzel a közgyűlés az elnök életével véget ért.

— **Grosz Ernő hangversenye.** Grosz Ernő zongoraművész holnap, kedden este 6 órakor tartja hangversenyét a zenekonzervatóriumban. E diitalan hangversenyre az intézet előhaladottabb tanítványai, a szülők s meghívott vendégek hivatalosak. Program a következő: 1. Bach-Liszt: G-moll ábránd és fuga. 2. Beehoven: Sonata appassionata. 3. Schumann: Szimfónikus etüdök. Chopin: Ballada, Scherzo, Fantasia. E műsorhoz nincs semmi megjegyzésünk, beszél az maga helyett és fényesen dokumentálja a zenekonzervatórium magas művészi irányzatát. — Mint halljuk, e tanév folyamán még 3 tanári előadás lesz az intézetben.

— **A monacói herceg leányát megszőktették.** Párisból táviratozzák: Érdekes esemény tartja izgalomban a kis Monacót. A fejedelmi család egyik hercegnőjét, Lajos herceg tizenöt éves leányát megszőktették. A hercegnő szülei már régebb idő óta nem éltek együtt és leányuk egy tanár családjánál volt nevelésben. A minap egy automobil jelent meg a tanár háza előtt. Az automobilból egy férfi kihívta a leányt, beültette az automobilba és elrobogott vele. Azt hiszik, hogy a hercegnőt apja szöktette meg, mert nem akarta, hogy anyja házában maradjon.

— **Esküvő** E hó 8-án szerdán déli 12 órakor esküszik örök hűséget a református nagytemplomban ifj. Csanak Dódy Békesy Ilonkának, Békesy László nyug. gazdasági akadémiai igazgató leányának. Az esketési szertartást Baltazár Dezső dr. püspök végzi.

— **Az új református főgimnázium építése.** A debreceni református főgimnázium építő bizottsága ma kérvényt adott be a városi tanácshoz, hogy az építéshez 400000 darab téglát adjon. A tanács mai ülésén kimondta, hogy amennyiben módjában lesz, a kérést teljesíteni fogja.

— **Halál a sineken.** Vasárnap délelőtt a Nyíregyháza felől jövő személyvonat a vámház és Csapókereti megálló között halálra gázolta Eperjesi Mihály 26 éves, Kinizsit-utcai lakost. A mozdonyvezető ellengőzt adott ugyan, de a szerencsétlenséget megakadályozni nem tudta s a mozdony a szerencsétlen embert valóságosan lenyakarta, fejét elvált a törzstől, melyet a mozdony méterekre cipelt előre. Eperjesi szivbajos ember volt, kit valószínűleg hirtelen rosszullet fogott el és így esett meg vele a szomorú katasztrófa.

— **A világitó óra.** Tudvalevő, hogy a debreceni református egyház presbiteriuma elhatározta, hogy a nagytemplom homlokzatán világitó órát építtet, amire az e célra ha-

gyományozott Steinfeld-féle alapítvány egy részét használták volna fel. Az órának villamossággal való világításához szükséges áram szolgáltatása iránt, tekintettel arra, hogy az óra közélt is szolgálna, a várost keresték meg. A tanács azonban nem teljesítette a kérést, mire a presbiterium újra megkereste a tanácsot, hogy adjon áramot az óra világításához. Ezzel a kéréssel foglalkozott ma újból a tanács és kimondta, hogy ingyen áramot nem ad, csak az esetben, ha az óra felállítására és fentartására rendelt alapot a tanácsnak átadják.

— **Imre napján.** Hajduböszörményből jelentik nekünk: Névnapiját tartotta itt tegnap Dobó Nagy Imre gazda. Együtt vigadott az egész rokonság, a mellékszobában pedig a cselédség iddógált. Mikor már jól beboroztak, Bakó Gábor cseléd összeveszett Tóth Jánossal, a gazda sógorával. Ez aztán ki is dobta a szobából Bakót, aki azonban nem akart távozni, hanem visszatért és tovább garázdálkodott. Most a gazdát is elhagyta a türelme és Nagy Bálint nevű cselédjével földre teperte a berugott embert.

— **Lökiétek a verembe!** — mondta később Nagy Imre, a gazda, amit Antal fia és Elek Sándor nevű cselédje legott teljesítettek is, úgy, hogy Bakónak az arca és a vállpercet összetört. Beszállították a debreceni kórházba.

— **Utóállítás.** Ma délelőtt volt a pavillon laktanyában az utóállítás, amelyen nyolc jeentkező hadkötees közül hármat soroztak be katonának.

— **Hamis ötkoronások.** A püspökladányi csendőrség letartóztatta Egri Balázs többször büntetett egyént, aki hamis ötkoronásokat gyártott és hozott forgalomba. A pénzügytáshoz szükséges anyagra Notarius Lajos kabai és Mike András mikepércsi lakatosok adtak pénzt és ők vállalkoztak a hamis pénzek terjesztésére is. Egri Balázs, mikor a csendőrség megjelent a lakásán, fegyvert fogott és védekezni akart, de a csendőrök ébersége ebben megakadályozta. Lefüleiték és bekísérték a debreceni kir. ügyészség fogházába, ahová cinkostársai is kerültek. A bandita eddig mintegy százötven darab hamis ötkoronást hozott forgalomba.

— **Dr. Balkányi Emil** kerületi tiszti orvos lakását Kossuth-utca 13. alól Széchenyi-utca 23. szám alá helyezte át.

— **A Nemzeti kávéházban** egy jól szervezett Nőizenekar minden este szórakoztatta a t. közönséget. Figyelembe ajánlom meghallgatni, mert nagyon hasonló egy katonabandához. Rosner A. kávé.

— **Hirneves Jta és Borsalino,** valamint Pichler kalap különlegességek Frank Testvéreknél.

— **Sárcipőket** a rossz idő beálltával legolcsóbban beszerezhet a **Linoleum áruházban** Piac-u. 49. Telefon 644. Ugyanitt van az „Usona” világhírű gummi-sarok egyedüli lerakata.

— **Remény-kávéházban** egy ujonnan szervezett, 8 tagból álló női tamburica zenekar működik. Weisz Márkus.

The Vera „American Shoe”
AMERIKAI CIPŐK
kizárólag
Mandel Lipótnál
Párja K 22. 24. Telefon 353.

Csatornázási vállalat és csement csőgyár
Debreczen. Gyár: Miklós-u. 53. Iroda: Széchenyi u. 18.
Tulajdonos SZTUDINKA SZILÁRD mérnök.
Elvállal csatornázási, vízvezeték-bevezetékeket. Raktáron tart saját gyártmányu beton csöveket, kartelen kívüli szolid áron.
Költségvetéssel díjtalanul szolgál.

— **16 korona egy pár férfi cipő,** amíg a készlet tart, Györfi Testvéreknél, Piac-u. 30.
— **Modern talpképekben** állandó újdonságok Thaisz Arthur papíráruházában.

Valódi amerikai cipők
a világhírű „Eli” Quality gyártmány Bostonban. Egyedüli lerakata Debreczenben
Békés Lajos czégnél.
Telefon 304. Telefon 304.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	842.50
Osztrák hitel	647.00
4 százalékos koronajáradék	90.90
Allamvasut	733.00
Jelzálogbank	481.75
Rimamurányi	678.50
Salgótarjáni	672.00
Közuti vasut	827.25

Irányzat: Nyugodt.
Magánleszámitolási kamatláb:
Bécs 4 1/16%, Berlin 4 1/8%, London 3 7/10%.

Budapesti gabonátőzsde.

Swarz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése.

Buza októberre	—
áprilisra	11.85
Rozs októberre	—
áprilisra	10.88
Zab októberre	—
áprilisra	9.65
Tengeri májusra	8.55

Irányzat: Szilárd. Készaru változatlan.

Helyi értékpapírok magánárfolyama.

Névért.	osz-talék	1911. szeptember 1-vel	Kor.
500	50	Debreceni Első Tktár	900
200	18	Alföldi tktár	395
500	40	Ipar és Keresk. bank	805
200	18	Közgazdasági bank	406
200	17	Takarék és Hitelintézet	390
200	14	Debreceni Hitelbank	260
400	24	Általános Forgalmi Bank	—
200	10	Bankégyesület	—
800	30	Istvánmalom	700
200	10	Debr. Helyi vasut	—
200	18	Termény és Áruktár	—

— **Az Alföldi Takarékpénztár közgyűlése.** Az Alföldi Takarékpénztár részvénytársaság ma délután háro mórakor tartotta meg Degenfeld József gróf elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést, a részvénysek élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés az igazgatóság javaslatához képest egyhangulag kimondta, hogy az intézet alaptőkéjét 1.200.000 koronára emeli fel olyképpen, hogy újabb 6000 darab 200 korona névértékű részvényt bocsát ki. Minden egyes régi részvény tulajdonosát elővételi jog illeti meg egy új részvény átvételére 320 korona árfolyamon, melyen felül darabonként 2 korona kiállítási költség fizetendő. A darabonként 200 korona névértéken felüli 120 koronát az intézet tartaléktőkéjéhez csatolják. Az elővételi jog november 20-ig gyakorolható. Az alaptőkeemelést folytán módosították az alapszabályok vonatkozó szakaszát s ezzel a közgyűlés z elnök életése közben véget ért.

— **A Debreceni Trágyagyár nyíregyházi iükja.** A Debreceni Trágyagyár részvénytársaság üzletmenete a folyó évben oly nagy lendületet vett, hogy a vezetőségnek a vállalat terjeszkedéséről kellett gondoskodnia. Múltán a vállalat Nyíregyháza város részéről megkapta a kizárólagossági jogot az ottani fekáliák, vágóhídi és egyéb hulladékok feldolgozására, az igazgatóság elhatározta, hogy Nyíregyházán fióktelepet létesít. Ezzel kapcsolatban az alaptőke fölemelését is tervbe vették, ettől azonban egyelőre elállottak, mivel a vállalat elegendő forgótőkével rendelkezik és mivel a földművelésügyi kormány támogatását is élvezi. A szakavatott vezetés folytán az idei üzletév teljesen fedezi a korábbi évek veszteségeit.

— **Ingtalanok forgalma.**
Farkas Lehel és neje Dancs Ilona veszi Szeriady György s neje Szombathy Gizellától Verböczy-utca 12. sz. házat 100.500 koronáért.

Bakó Mihály és neje Váradi Katalin veszi Varga Ferenc és neje Pástyán Zsófiától Új Móric-telepi házat 5000 koronáért.

Geréby Pál és neje Király Irén veszi Hochfelder Jakab és neje Spitzer Paulinától majorsági földet 60.000 koronáért.

Nagymagyaralföldi Építő és Műszaki R. T. veszi Schmidt Soma és neje Schenk Paulától Hunyadi-utca 10. sz. házat 110.000 koronáért.

Lókodi Erzsébet Csóka Pálné veszi Csóka Páltól szántóföldet 4000 koronáért.

Weisz Hermáné Csengeri Sarolta veszi Miskolczi Lászlótól Gsapó-utcai házat 31.000 koronáért.

Hittartó a Bécsi Párisi és Londoni kiállításokra arany éremmel és oklevéllel.

Csusz, Kőszvény, reuma

ellen a legjobb
baziszer a híres

Király-Balzsam!

Hatása némely esetekben meglepő, amennyiben gyakran idültebb esetekben is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 koronát teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárban Kossuth-utca 9. színház mellett.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Írta: **MAX PEMBERTON.**

Fordította: **Szabó József.**

Felállt és egy ifju papot szólított be. Néhány szót sugott neki, aztán elindultak az udvaron keresztül menve, egy alacsony kis épülethez vezette a vendéget, az épület kőfallal volt körülvéve. Az ajtaját nagy kulccsal kinyitotta és intett Amblehurstnak, hogy kövesse.

— Ez a mi kórházunk — magyarázta halkán. — Sajnálom, hogy szegény Arthur barát már négy éve lakik benne.

Amblehurst nem tudta, hogy mit feleljen. Sejtette a valót és ez megzavarta kissé. Százféle gondolat motoszkált a fejében. Sok minden, a mit Jura történetében eddig homály borított, egy pillanat alatt tisztázódott előtte. Mi lenne, ha e vagyon letéteményese, aki ebben a kis házban él, már nem tudna szólni?

Beléptek a cellába, a szürke falból egy kis ablak szórta be a villágosságot. A főnök megint a vendégéhez fordult:

— Itt van a testvérem — mondta halkán, — de már teljesen megvakult és nagyon öreg, amint láthatja kegyelmed.

Amblehurst egy lépést tett előre és megpillantott az ablak alatt ülve egy fehérhajú aggastyánt, aki üres szemekkel nézett ki a hegyekre. A főnök susogó szavai nem vonták el a figyelmét. A fejét sem fordította el. Mikor szólították, kinyújtotta a kezét, mintha a másikat akarná megérinteni, de egy szót sem szólt.

— Megérti, ha németül szólok neki? — kérdezte a lord.

A főnök igent bólintott.

— Öt nyelvet beszélt, de a látásával az emlékezőtehetség is elhagyta.

— Nem emlékezik semmire?

— Érti most már kegyelmed, mért mondjuk elveszettnek a világra nézve.

— Értem.

Tehát belátja, hogy igazat mondtak és nagy szolgálatot tesz nekem, ha ezt Bécsben is tudomásra hozza.

— Meg fogom tenni.

— Köszönöm.

— Beszélhetek a baráttal?

— Ahogy tetszik kegyelmes uram. Ha látni fogja kegyelmességét hogy hasztalan, a jó lelke meg fogja kimélni szegényt.

— Számíthat rá. Azt hiszem azonban, nekem szivesebben fog felelni, mint az ügyvédeknek. Lesz szives bemutatni.

A főnök mosolygott.

— Félek, hogy az meghaladja az erőimet. De említeni fogom a nevét.

— Inkább a barátom, a bölcs Jura nevét említse. Ismerik Rabkában.

— Ismerős név az a testvérem előtt?

— Hiszem és remélem — felelte a lord.

A főnök előre hajolt és mély, alacsony hangon kezdett németül beszélni a baráthoz, hogy felkeltse az érdeklődését. Mikor az értelem kissé világosodó jele látszott az aggastyán arcán, a főnök és a fiatal pap visszavonultak és ott hagyták a lordot a pappal egyedül. Olyan csend volt, hogy még a lábuk dobogását sem lehetett hallani. A hegyekről egy hang sem hallatszott, a tó len mélyen, némán lihegett. Mintha halottas házban lett volna, az utolsóval, aki ezen az átkozott helyen haloklik.

Ez azonban csak egy percig tartott. Az ambíció sarkalta és az öreg mellé huzva egy széket, leült előtte és beszélni kezdett Rabkáról, a népeiről, Juráról, Anna anyóról és mindenről, ami a pap emlékezetében élhet.

És mi volt az eredmény?

Az öreg pap figyelmesen hallgatta az előadást, de egyetlen arcizma sem árulta el, mintha megértené a beszélőt. Időnkint kinyújtotta a kezét és megsimogatta a kérdező kezefejét, ami a szék oldaltámláján nyugodott. De azért beszédre nem nyitotta a száját, sem nem mutatott jelt arra, hogy megérti amiről szó van.

Hiába ismételte még egyszer Amblehurst a rabkai esetet, emlegetett régi és új neveket, elmondta, milyen szenvedéseken ment keresztül, minderre csak egy sóhaj volt a válasz. Az öreg csak bámult ki a hegyekre, a napsugárba, mintha azt remélte volna, hogy a sugarak új látást hoznak a számára.

Aztán más nyelven kezdett beszélni. Elmondta még egyszer franciául a mesét. De sem a történet, sem a nevek említése nem hatott rá. Se kérdés, se könyörgés meg nem hatotta, meg nem indította. És mivel újabb kísérlettől sem remélt egyebet, felkelt és menni akart. Épen bucsút mondott, mikor nagy meglepetésére az öreg pap megszólalt:

— Hogy hívják, fiam?

(Folyt. köv.)

Elsőrendű száraz

Tüzifa

házhöz szállítva kapható

Miklós Emil

tüzifa kereskedőnél.

Telefon 733. Telefon 733.

Raktár: M. á. v. fűtőháznál.

Villamos Cég tábla Vállalat
Friedman Sámuel

Hunyadi-utca 11.

Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízvezeték, légszusz vezeték és mindennemű bádigos munkát. — Telefon.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Megnyilt Stark Sándor

csipke, szalag, rövidáru fehérnemű, szabó kellékék üzle

Piacz-u. 7. sz., a Vecsey-házban.

Nagy alkalmi vétel **Gyermek ruhákban** és az

őszes rövidáru kellékekben.

Csak Piacz-u. 7. sz. alatt, a kereskedelmi akadémiával szemben.

Naponként délben

friss uzsona sütemény

kapható

Marx Jánosnál

Csapó-utca 18. — Telefon 866.

Rugyanta bélyegzőt

pecsénnyomót és mindennemű vésést készít

Paulo István

kő- és ércvésnök

DEBRECZEN, Batthyányi-utca 22.

Apródy József

órás és ókszerész

Piacz-u. 12. szám alatti üzletét **1. óv november 1-től Egyháztér 5. szám** helyezi át. (Nőipariskola épületébe.)

Tanuló fizetéssel felvétetik.

Uri öltönyöket

bel- és külföldi szövetekből készit a legutolsó divat szerint

HUBAY GYÖRGY

uri szabó

DEBRECZEN, Batthyány utca 15. sz.

Paczelt János

élvirág csarnoka

ujjonnan megnagyobbított helyiségében mindenféle élő virág, u. m. csokrok, koszorúk, teljes lakodalmi, temetkezési díszítéseket a legszébb kivitelben és legjutányosabb árban készit.

Batthyány-u. 6. Telefon 934.

Friss virághagymák most kaphatók.

Szabó iparos szaktársak!

Gyapju szöveteket és bélés árukat olcsón csakis

Fettmann Sándornál

Sas-u. 4. szám alatt szerezhetik be.

Kitünő képviselő,

aki már sikerrel akvirált, egy elsőrangú világ-czég verseny nélküli árucikkének

egyedül árusítási joggal, magas jutalék mellett

kerestetik Szakismeret és tőke nem szükséges. — Ajánlatok német nyelven kéretnek „D. 623.” jelige alatt **Haasenstein és Vogler A. G. Wien, I/1.**

Mégis csak

a Hungaria sóborszesz a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető **ZSÁTKÓ JENŐ** fűszer kereskedőnél Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Modern vízvezeték berendezési és csatornázási vállalat

Iroda **Piacz-utca 52.** (a megyeháza mellett) **Tul. Sztudinka Olivér.**

A Debreczeni Háztulajdonosok Egyesületének szerződött vállalkozója. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat legjutányosabb árban. — Költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Személyes tárgyalásokra, meghívásra készséggel áll rendelkezésre. Ezen vállalat össze nem tévesztendő hasonló nevű céggel.

Gyermekjáték a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószer!

által. Biztosítottan ártalmatlan! Chlor nélkül! Félórai főzés után **vakító fehér ruhát** „Persil” kiméli a fuvást és a ruhát, az üstben fehéritetik, mint naptól a mezőig. Gyár: **Gottlieb Voith, Wien III/1.** Kapható mindenütt.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy **Hatvan-utca 16. szám** (Dr. Hütter-ház) modern igényeknek megfelelő **elsőrendű divattermet nyitottam.** Becses pártfogást kérve **Welsz József** angol női szabó.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Szőnyegek. Független. Ágy- és asztalterítők. Flanell takarók. Paplanok. Matraczok. **Linoleum nagy raktára.**

Részletre és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók képek (szent és tájképek) tükörök. Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint olaj kivételben, legolcsóbb árak mellett; kis és nagy képkeretezések legjutányosabb áron. **Keller Testvérek**nél Hunyadi-u. 13. Levelező-lap hívásra azonnal jövünk

Hallo!

Ingyen nyakkendő!

Angol férfi öltönyt, felöltőt vagy tölkbátot rendelhet izléses kivitelben készen és méretek után két osztályban **25-30 | 40-50 kor-ért.** Nagy választék gyapjúkalmékban. Ne mulassza el saját érdekében felkeresni ezen jó hírnévnek örvendő céget **FETTMANN SÁNDOR** Budapesti kész férfi-, fiu és gyermekruha áruhaza DEBRECZEN, Sas-utca 4. Kölcsonös-Segély-ö palota. Minden vevő egy a kész ruhához mint a rendelés után készült ruhákhoz ingyen kap egy divatos nyakkendőt.

Legnagyobb választék **harisnyákban** kötött és szövött árukban **Márton Gyula és Fia** ujonnan berendezett **ur- és női divat üzletében Főter- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben.** Fiók üzlet nincsen.

Hogyan védekezzünk, hogy a **drága fa** a tél folyamán tönkre ne tegyen bennünket. Ugy, hogy

olcsó szén és koks tüzelésre rendezkedjünk be és szerezzük be idejekorán **szükségletünket**

Klár Andor

részv. társaságnál **Debreczen, Piacz-u. 77.** Telefon 445. Szén, Koks, Brikett olcsó és legjobb minőségekben állandóan raktáron. **Evi kötésre előnyös ajánlat.**

Markovicz Herman órák és ékszerész **DEBRECZEN, Hunyadi-utca 20. sz.** Raktáron tartok: inga-, fali-, ébresztő- és zsebórákat, nyakláncokat, karpereczeket, gyűrűket, fülbevalókat nagy választékban, mindenemű fémben. — Óra-műhelyem a legújabb gyári szerzőmokkal van felszerelve

SALVATOR

GUMMI SARKAK **VILÁG CZIKK** **UTÓLÉRHEMETLEN** **TARTÓSSÁGU!**

MINDENÜTT KAPHATÓ. Vezérképviselő: **Hermann Hirsch, Wien, VII/3.**

A legújabb és legmodernebb ékszerkészülnek

Vági István ékszerész műtermében, Miklós-u. 5. javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek. **Pontos kiszolgálás.**

Megérkeztek

a legfinomabb

angol divat szövetek

Moskovits József

ariszabó divattermében, **Piacz-u. 26.** Üzletemet a szemben levő barakba helyeztem át.

Király Áruház (a vasut közelében.)

Üveg, porcellán, diszmnő, lakodalmi és névnapl ajándékok legolcsóbb bevásárlási forrása **Hunyadi-utca 18 sz. alatt.**

ILLUSION DRALLE **Májusi harangvirág rózsa, akác, heliotrop. K 4.— ibolya K 5.— Wistaria K 4.50 Turin 1911. nagy díj.** **Növény oseppek alkohol nélkül. Egy atom elég.** **Nagyszerű növényillat utólréhetetlen természetességben.** **Az alkoholmentes parfümök eredetije és példányképe. Mindenütt kapható. Georg Dralle, Bodenbach a/E.**

Naponta frissen pörkölt kávé

különlegességek

Friss Sándor

füszer és csemegye kereskedésében
Piacz-utca 83. szám alatt (az Ált. For-
galmi bankkal szemben.)

Villanyüzemű kávépörköltde a kirakatban.

Tessék a czimre ügyelni!

Az összes raktáron levő
kézimunkák és harisnyák
üzlet áthelyezés miatt, mélyen le-
szállított áron adatkak el
Füstös Dezsőnél
Piacz-u. 12.

Izzad a lába?

Használjon Harsányi-féle „Formacint,” mely
bármely testrész izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatású arczszéptető szer,
ára 1 kor Ducika szappan, ára 70 fill.

Rárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a
csuzos, reumás fájdalmakat, egy üveg
ára 1 kor.

Menthol jeges sóborszesz, az eddigi sóbor-
szeszek között leghatásosabb, 30, 50
fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is
megszünteti, ára 70 fill.

Tyúk szem 2-3 nap alatt minden börke-
mény, dőst megszüntet, ára 70 fill.
A fentiek csakis a

Halász Ödön utód

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez,” címzett gyógyszerárában
Debreczen- Csapó-utca 18. szám
alatt haphatók.

Uj Szücs és Szörmeáru üzlet.

MARTONFALVY EMILNÉ

Piacz-u. 58. sz. alatt. (Iparbank épületében.)

Ajánlja a legnagyobb választékban boákat, karmantyukat, muffokat és
mindennemű szörme árukat a legolcsóbb szabott árakban.

Telefon 632. Alapított 1893. évben. Telefon 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruházában

:-: Piacz-utca, a Főpostával szemben :-:

Megérkeztek az őszi és téli idény ujdonságai. Női felöltők,
Costümök, Pongyolák, Blousok, aljak és alsó
szoknyákban eredeti párisi és berlini modellek.

Szolid, olcsó árak. Előzékeny, pontos kiszolgálás.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám: nappal 322. sz (Kossuth-u. 15.) — (Éjjel 66. sz. Péterfia-u. 70.)

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tuda-
mására hozzuk, hogy **temetkezési intézetünket** a mai
kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk, **új gyászkoosikkal, dísz-
lotokkal** szereltük fel. Teljes szoba behuzásokat új szabadalmazott készü-
lékünkkel (esetről-esetre fertőtleníve) teljesen szegek nélkül végzünk.
Temetőseket, hullaszállításokat (Crematoriumba is) személyes fel-
ügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.**
Gyászos házaknál kegyeletserzően nem tolokodunk. Csakis személyes
meghívásra jelentkezünk temetősek felvétele végett.

Gazdasági és Kereskedelmi Bank

Szövetkezet

DEBRECZEN, Kossuth-u. 11. (a Kölcsonősegélyző Egylet volt helyisége) Zádor-féle ház.

1912. évi január 1-én nyitja meg **második** évtársulatát; tagok
már most felvétetnek; a kölcsönök folyósításánál a **heti**
betétek ez évben nem lesznek levonva.

Kölcsönöket nyújt 5-15 évre betáblázás vagy kezesség mellett.
Behajtásra elfogadja a kereskedők és iparosok kintlevőségeit,
esetleg azokra is kölcsönt nyújt.

Minden korona heti betét után 200 korona kölcsönt folyósít.
Biztosításokat felvesz: Elérés és elhalálozás, katonai szolgálat,
leánykiházasítás és tűzkár esetére.

A biztosítások kölcsönrel is kombinálhatók.

A biztosítások már 400 koronától kezdve is eszközölhetők.

Gazdasági és Kereskedelmi Bank
Szövetkezet.

Miért

ne fogadjunk el
M-á-ást!!
csak óriás

FEDÁK

CIPŐCRÉM-et?

Mert szép fényt ad

Mert Elegáns tőle a lábbeli

Mert **puhán**
tartja

Mert **Nem rongálja**

Mert **Vizhatlanná teszi**

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést
kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tar-
talmaz, mint egy más doboz,

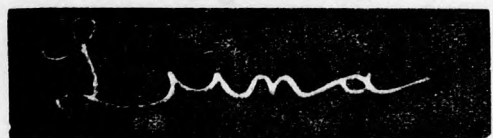
30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli

olcsóság.

Amerikai ozipó újdonságok
legnagyobb választékban, legolcsóbb szí-
goru szabott árakban, kizárólag
GLÜCKEDE
cipő nagyáruházában
:-: Piac- és Kossuth-u. sarok. :-:
Telefon 602.

Átmeneti felöltők
24 koronától
feljebb kaphatók
Grünfeld Adolf és Társa
Legolcsóbb férfi- és fiu ruha
áruházában
DEBRECZEN, Kistemplom mellett.

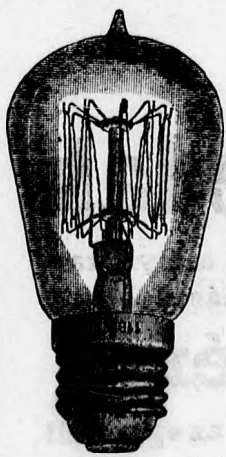

Az egyedül orvossága a vese, gyomor, hó-
lyag, máj és lépajoknak.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ-
nál Debreczenben.

Árverési hirdetmény.

Alólirt Dr. Galánffy János debre-
czeni királyi közjegyző ezennel közlé-
teszem, hogy a Szabolcsmegyei Nép-
bank által Schwarcz Márton címére
vasutra feladott és az államvasutak
debreczeni teherpályaudvarának tö-
megraktárában fekvő egyszázhatvan-
egy (161) zsák burgonya a jelzett
helyiségben **folyo évi november hó**
hetedik (7.) napján délután 2 órakor
tartandó nyilvános árverésen kész-
pénz fizetés mellett a legtöbbet igé-
rőnek el fog adatni.

Dr. Galánffy János
kir. közjegyző.

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényvel ég.
Rázkódásoknak ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, fer-
dén, oldalt egylormán, kifogástalanul ég.
Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.
Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.

A nagymagyaralföldi építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy Hunyadi-u. 10. sz. alatt

építő és műszaki irodát nyitott.

Eivállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtanulul készít költségvetést és szolgál tanácscsal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

**Nagymagyaralföldi építő és
műszaki r. t.**

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.	
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

Országos Tanítói Árvaház Igazgatósága.

345—1911. sz.

Hirdetés.

Az Országos Tanítói Árvaház Igazgatósága az árvaház kenyér, sü-
temény, marhahús, fűszerárak, fiu- és leány felső ruhák, cipők szállítá-
sának biztosítására **1911. évi november hó 20-án d. e. 9 órakor** verseny-
tárgyalási árlejtést hirdet.

Az ajánlatok kellően felszerelve 1911. évi november hó 19-én d. e.
12 óráig nyújthatók be az árvaház Igazgatóságához (Simonyi-ut 14.)

A felsorolt cikkek szállítására, csak szállítóképes cégek nyújthatják
be zárt ajánlataikat ama figyelmeztetéssel, hogy csak hazai származású
cikkek szállíthatók.

A szállítási kötelezettség 1912. évi január hó 1-én veszi kezdetét
és ugyanezen év december hó 31-éig tart.

A megkötött szerződés, a vállalkozót 1912. év január 1-én az árva-
ház igazgatóját a vallás- és közoktatásügyi Minisztérium jóváhagyása után
kötelezi.

Az árvaház igazgatósága fenntartja ama jogot, hogy az ajánlatok
közül szabadon választhasson, sőt esetleg új árlejtést is tűzhessen ki.

Fűszerárak és ruhaneműekből minta nyújtandó be.
Bővebb felvilágosítás az árvaház Igazgatóságánál nyerhető közna-
pon d. e. 9—11. óra között.

Debreczen, 1911. október hó 30-án.

Hertelendy Jenő
igazgató.